

Er landbruget industri eller klappedyr?

Landmand Peder Andersen, Præstø, er et eksempel på en landmand, der har taget udgangspunkt i ændrede forudsætninger i forbindelse med den fremadrettede planlægning af sin bedrift. Konsekvensen har været, at der i stedet for et planlagt stort anlæg til svineproduktion nu er større fokus på bioenergi som driftsgren.

Landbruget skal vise det utal af muligheder, der er for at skabe et godt samspil mellem store og små landbrug og resten af samfundet. Og det er lige nu, at toget kører.

Af Trine Eide, planchef, Videncentret for Landbrug og Hans Gæmelke, formand for Djursland Landboforening

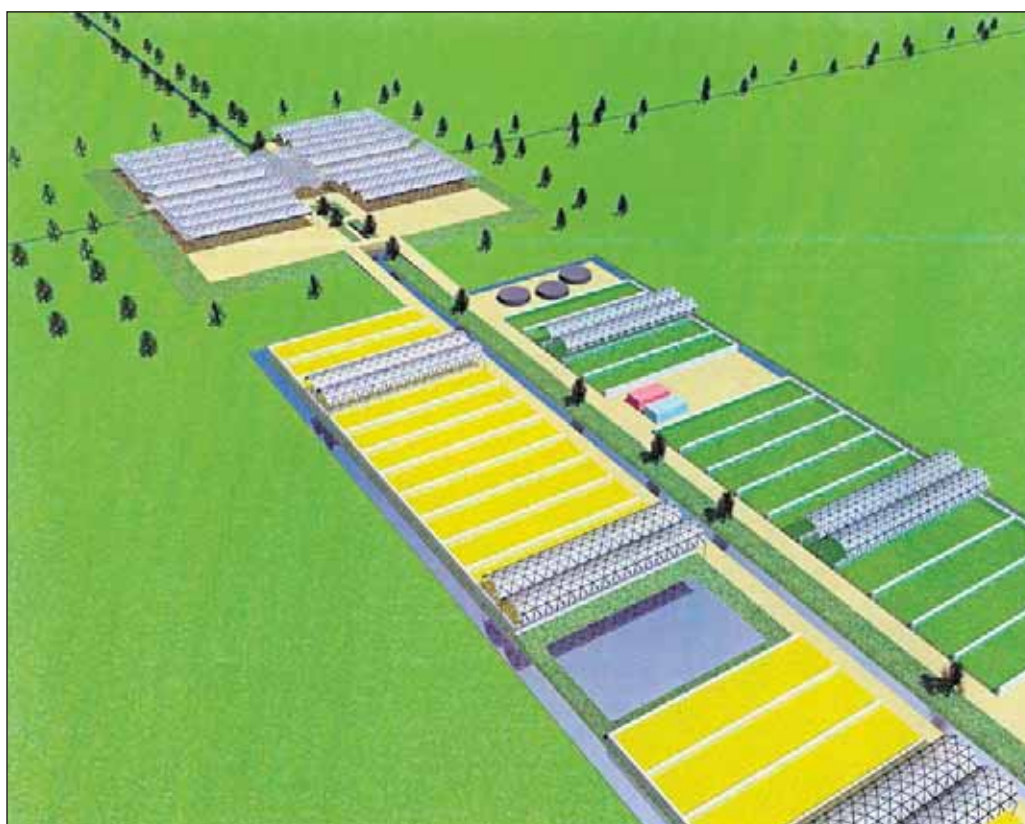
Landets kommuner skal i den kommende tid for alvor i gang med deres planlægning af det åbne land. Det betyder, blandt meget andet, udpegnings af Særligt Værdifulde Landbrugsområder og steder til lokalisering af bygninger til store husdyrbrug.

De udpegninger vil få stor betydning for landbrugets fremtidige udviklingsmuligheder.

Der er en tendens til, at debatten om hvilken type landbrug, der skal planlægges for, primært fokuserer på enten de store industrielle landbrug eller de små bynære deltidslandbrug. Denne opdeling vil med stor sandsynlighed slå igennem, når kommunerne skal planlægge. Og det kan få rigtig kedelige konsekvenser for landbrugserhvervet og mangfoldigheden på landet.

Fremtidige muligheder

Der er alene tale om en positiv udpegnings af værdifulde områder, men en udpegnings vil under alle omstændigheder synliggøre, at der er forskellige muligheder, afhængigt af hvor man er. Forskellen har altid været der, men der kommer nu via planlægning og lovgivning til at foregå en pri-

»Animal in balance«, Det hollandske forskningscenter Wageningen

Er landbruget enten industri eller klappedyr?

oritering af anvendelsesmuligheder og begrænsninger i det åbne land. Men på hvilken

baggrund skal planlægningen så foregå og hvordan skal disse områder udpeges? Man kan

med rette spørge; Særligt værdifuldt i forhold til hvad?

Som eksempel kan nævnes

Landbruget i Landskabet

Landbruget i Landskabet er et samarbejde mellem Videncentret for Landbrug, Aarhus Universitet, Aalborg Universitet, Hjørring Kommune, Norddjurs Kommune, LandboNord, Djursland Landboforening samt en gruppe landmænd. Landbruget i Landskabet vil med udgangspunkt i at sikre fremtidens produktion og forvaltning af det åbne land udfordre lovgivningen og udvikle nye redskaber til planlægning og forvaltning. Udgangspunktet er et samarbejde mellem landmænd og kommune, og en planlægning, der strækker sig fra bedrift til kommuneplan. www.landbrugetilandskabet.dk

produktionstypen, der er en af de faktorer, der har betydning for hvilke områder, der vil opfattes som værende særligt velegnede. Er det den samme for en kvægproduktion, som for en svineproduktion?

Det er blandt andet her, at et unuanceret billede af hvad det vil sige at have landbrugsproduktion kan få konsekvenser. Ikke alene for den kommunale planlægning, men i høj grad også for den enkelte landmands perspektiver på fremtidige muligheder. Man kan forestille sig mange områder, som man ikke på forhånd har set potentialet i. Her vil en udpegnings, der funktionelt fastlåser et område, derfor betyde, at vi mister nogle oplagte muligheder for synergi og samspil. Og begge parter, kommune og landmand, glemmer at revurdere et områdes muligheder fordi det jo allerede er sat i bås. Selvsagt en dårlig situation for begge.

Proaktiv planlægning

Her er det vigtigt med de faglige indspil fra landmænd og

deres tillidsfolk og organisationer. Hvilke faktorer betyder noget? Hvad er det vi kan se af muligheder og hvor? Det handler om, at erhvervet har et ansvar for at synliggøre det utal af muligheder, der er for at skabe gode samspil mellem store og små landbrugsproduktioner og samfund. Vi skal have alle mulighederne på dagsordenen så vi sikrer, at det ikke bliver en inddeling af områder, der på forhånd er kategoriseret og vurderet – landbrug er forskellige og skal derfor behandles forskelligt.

Kommunerne er generelt meget åbne for dialog og et samspil med landbruget. Det er derfor med at gribe mulighederne for en proaktiv planlægning. Den enkelte landmand skal spille sig selv på banen. Et større samspil om muligheder og udfordringer kan sikre værdifuld indflydelse på de fremtidige udviklingsmuligheder. Og det lige nu, at man skal agere, for om lidt er det for sent.